

Konferencia Clio műhelyében IX.

az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének
konferenciája

2023. március 30-31.

2023. március 31. (péntek)

9:00–10:15 4. szekció – Újkori magyar történelem I., szekcióvezető: MANHERCZ ORSOLYA

9:00 MURAKÖZY VIRÁG – „*De Angyala' távoztán Austria bűnnek ered.*” – Napóleon és Mária Lujza házasságának fogadtatása a Kazinczy-levelezés tükrében

9:25 ERDÉLYI KAMILLA – *A reformkori Sopron táncélete Slachta Etelka naplóján keresztül*

9:50 KRÉZ GELLÉRT – „*Az erőm olyan, mint 27 éves korában, összetépek akárkit!*” – Aktív és passzív szakaszok Bártori Schulcz Bódog honvéd ezredes életében

10:15–10:30 Kávészünet

10:30–11:45 5. szekció – Középkori egyetemes történelem, szekcióvezető: NOVÁK VERONIKA

10:30 BESZTERCEI MÁRK – *Az igaz hit bajnoka?* – A római pápaság önértelmezése 638-681 között a pápai megnyilatkozásokban

10:55 KOVÁČ SZILÁRD – *I. Brětislav emléke a 14. századi elbeszélő forrásokban*

11:20 VAS MIKLÓS – *Öngyilkosság a középkorban – Önpusztítók Dante poklában*

11:45–13:00 Ebédészünet

13:00–14:40 6. szekció – Újkori magyar történelem II., szekcióvezető: TARAFÁS IMRE

13:00 HOSSZÚ KRISTÓF – *A fennmaradás ideológiája – A Deutsche Adelsgenossenschaft törekvései a nemesi pozíciók megőrzésére a Deutsches Adelsblatt tükrében*

13:25 BAJAI KENDE – *Vámbery Ármin és a XIX. századi mardomhâ-ye Irâni*

13:50 ÁMIK ÁKOS – *Szabolcs vármegye közléte és politikusai a dualizmus korában*

14:15 CSEPREGI JANKA – *Kolonizációs politika Bosznia-Hercegovinában a megszállás első éveiben*

14:40–15:00 Kávészünet

15:00–16:15 7. szekció – Jelenkori magyar történelem, szekcióvezető: SIPOS BALÁZS

15:00 SZEIBERT-ERDŐS ANDRÁS PATRIK – *Elvtársak által homályosan? A ceglédi Népakarat c. lapból kirajzolódó Tanácsköztársaság-kép*

15:25 TASCHEK ZOLTÁN – *A politikai katolicizmus belső törésvonalai a bethleni konszolidáció első éveiben*

15:50 SELMECZI PÉTER – *A Bárány Eötvös József Collegium az első világháború éveiben*

16:15 FAZEKAS ISTVÁN műhelyvezető zárszava

9:50 KRÉZ GELLÉRT (történelem-levéltár BA, II. évfolyam)

„Az erőm olyan, mint 27 éves korában, összetépek akárkit!” – Aktív és passzív szakaszok Bátori Schulcz Bódog honvéd ezredes életében

Témavezető: Manhercz Orsolya, egyetemi adjunktus (ELTE BTK)

Kulcsszavak: 1848–49-es szabadságharc, emlékiratirodalom, életútreakonstrukció

A 19. századi magyar hadtörténelem alighanem legkiemelkedőbb fejezete az 1848–49-es szabadságharc. A végső katonai vereség ellenére is olyan eredményeket hoztak ezek az esztendő, mint a tavaszi hadjárat vagy a komáromi erőd védelme. Ezen sikerekhez nagyban hozzájárult Bátori Schulcz Bódog is, aki a szabadságharc során a 17. honvédszászlóalj parancsnoka, valamint az I. hadtest egyik dandárparancsnoka volt, 1849. júliusának közepétől pedig Klapka György helyetteseként Komáromban tevékenykedett.

Schulcz a szabadságharc azon törzstisztjei közé tartozik, akiknek személye viszonylag ismertnek számít. Ezt az Egervári Ödön közreműködésével 1870-ben megjelenő visszaemlékezései mellett nagyothallásának köszönheti, amely olyannyira súlyos volt, hogy „Isaszegnél a leghesebb ágyúzás alkalmával környezetéhez így szólt: »Azt hiszem, az osztrák[ok]... már ismét puskáznak.«” Schulcz életútjával azonban eddig nem foglalkozott behatóan egy kutatás sem.

Az ezredes életrajzának feldolgozatlansága mellett az is indokoltá tette a kutatás megkezdését, hogy meglehetősen kedvezők a téma forrásadottságai, hiszen számos más szabadságharcos és Schulcz saját emlékirata mellett a bécsi hadilevéltárban őrzött tisztí minősítések, valamint a szabadságharcot követő évtizedekben született történetírói művek is remekül használhatók a kutatás során. Ezen értékes források ellenére a legtöbb nívumot az ezredes biográfusához címzett levelei tartalmazták, amelyeket jelenleg a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának P szekciójában őriznek az Egervári-hagyaték részeként.

Előadásom célja nem csupán az ezredes életrajzának bemutatása, ugyanis igyekszem választ adni azokra a kérdésekre is, hogy milyen csapatparancsnok volt Schulcz, mennyiben befolyásolta nagyothallása az 1848/49. évi ténykedését, és hogy mi történt vele a neoabszolutista rendszer idején. Szeretném bemutatni továbbá, hogy milyen kapcsolati hálóval, és ezzel összefüggésben milyen lehetőségekkel rendelkezett a szabadságharcot követő évtizedekben, valamint azt, hogy veterántársaihoz képest mennyire nevezhető tipikusnak az életpályája. Mindezt aktív és passzív életszakaszainak elkülönítésével és összehasonlításával igyekszem keretbe foglalni.